Suuri valiokunta

Keskiviikko 6.4.2016 klo 13.00—13.26

Läsnä
puheenjohtaja Anne-Mari Virolainen kok
varapuheenjohtaja Anne Louhelainen ps
jäsen Sirkka-Liisa Anttila kesk
jäsen Paavo Arhinmäki vas
jäsen Eva Biaudet r
jäsen Jukka Gustafsson sd
jäsen Timo Harakka sd
jäsen Emma Kari vihr
jäsen Johanna Karimäki vihr
jäsen Elsi Katainen kesk
jäsen Jari Leppä kesk
jäsen Sanna Marin sd
jäsen Kai Mykkänen kok (15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23) (14 osittain)
jäsen Jaana Pelkonen kok
jäsen Mikko Savola kesk
jäsen Ville Tavio ps
jäsen Sampo Terho ps
jäsen Sinuhe Wallinheimo kok (1, 2) (3 osittain)
varajäsen Pekka Haavisto vihr
varajäsen Pirkko Mattila ps
varajäsen Arto Pirttilahti kesk
varajäsen Sari Raassina kok
varajäsen Annika Saarikko kesk (1, 2) (3 osittain)
varajäsen Eero Suutari kok

Sihteerit
valiokuntaneuvos Peter Saramo
valiokuntaneuvos Anna Sorto

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 23 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

3. Hallinnolliset asiat

Ilmoitettiin, että ed. Eero Suutari on valittu suuren valiokunnan varajäseneksi (liite A 3)

4. Valtioneuvoston selvitys: EU:n toimintasuunnitelma luonnonvaraisten eläinten ja kasvien laittoman kaupan torjumiseksi

Valtioneuvoston E-selvitys E 24/2016 vp (asiakirja A 4)
Liiteasiakirja EU:n toimintasuunnitelma luonnonvaraisten eläinten ja kasvien laittoman kaupan torjumiseksi perusmuistio

Asia on saapunut eduskuntaan.

Valiokunta lähetti asian mahdollisia toimenpiteitä varten ympäristövaliokuntaan.

5. Valtioneuvoston selvitys: Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksessa (EU) N:o 1306/2013 säädetyn suorien tukien mukautusasteen vahvistamisesta kalenterivuodeksi 2016

Valtioneuvoston E-selvitys E 25/2016 vp (asiakirja A 5)
Liiteasiakirja Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksessa (EU) N:o 1306/2013 säädetyn suorien tukien mukautusasteen vahvistamisesta kalenterivuodeksi 2016 perusmuitio

Asia on saapunut eduskuntaan.

Valiokunta lähetti asian mahdollisia toimenpiteitä varten valtiovarainvaliokuntaan ja maa- ja metsätalousvaliokuntaan.

6. Valtioneuvoston selvitys: Tiedonanto nesteytettyä maakaasua(LNG) ja kaasun varastointia koskevasta EU:n strategiasta

Valtioneuvoston E-selvitys E 26/2016 vp (asiakirja A 6)
Liiteasiakirja Tiedonanto nesteytettyä maakaasua(LNG) ja kaasun varastointia koskevasta EU:n strategiasta perusmuistio

Asia on saapunut eduskuntaan.

Valiokunta lähetti asian mahdollisia toimenpiteitä varten talousvaliokuntaan.

7. Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto lämmitystä ja jäähdytystä koskevasta EU:n strategiasta

Valtioneuvoston E-selvitys E 27/2016 vp (asiakirja A 7)
Liiteasiakirja Komission tiedonanto lämmitystä ja jäähdytystä koskevasta EU:n strategiasta perusmuistio

Asia on saapunut eduskuntaan.

Valiokunta lähetti asian mahdollisia toimenpiteitä varten talousvaliokuntaan.

8. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ilmastonmuutosta koskevaan Yhdistyneiden Kansakuntien puitesopimukseen liittyvästä Pariisin sopimuksesta (Pariisin sopimus)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 8/2016 vp
U-jatkokirjelmä UJ 4/2016 vp

Valiokunta merkitsi saapuneeksi liikenne- ja viestintävaliokunnan kannanoton: Valiokunta pitää asian ympäristövaikutuksia myönteisinä ja tärkeinä ja korostaa, että päästövähennysten ei tule vääristää kansainvälisiä kilpailuasetelmia. Tämän vuoksi on tärkeää, että niiden vähentämisestä sovitaan myöhemmin mm. Kansainvälisessä siviili-ilmailujärjestössä (ICAO) ja Kansainvälisessä merenkulkujärjestössä (IMO) jo käynnissä olevien prosessien mukaisesti. (UJ 4/2016 vp - U 8/2016 vp).

Valiokunta merkitsi saapuneeksi talousvaliokunnan kannanoton: Valtioneuvoston kantaan yhtyen valiokunta pitää Pariisin sopimusta merkittävänä ja tärkeänä askeleena maailmanlaajuisten ilmastotoimien vahvistamisessa. Valiokunta kannattaa valtioneuvoston tavoin sitä, että EU allekirjoittaa Pariisin sopimuksen YK:n pääsihteerin 22 päivänä huhtikuuta 2016 järjestämässä allekirjoitusseremoniassa. Valiokunta toteaa, että se ottaa kantaa toimialansa näkökulmasta Pariisin sopimuksen toimeenpanon jatkotoimiin asiassa E 19/2016 vp (komission tiedonanto Pariisin sopimuksen vaikutuksista) erikseen annettavassa lausunnossaan (U 8/2016 vp, UJ 4/2016 vp).

Ympäristövaliokunnan lausunto YmVL 4/2016 vp (U 8/2016 vp, UJ 4/2016 vp) on saapunut valiokuntaan.

Merkittiin saapuneeksi maa- ja metsätalousvaliokunnan ilmoitus: ei toimenpiteitä.(UJ 4/2016 vp - U 8/2016 vp)

Valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan SuVEK 19/2016 vp: Valiokunta yhtyy erikoisvaliokuntien kannanottojen mukaisesti valtioneuvoston kantaan.

9. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi tuotteiden ja palvelujen esteettömyysvaatimuksia koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 10/2016 vp

Valiokunta merkitsi saapuneeksi sosiaali- ja terveysvaliokunnan kannanoton: Valiokunta yhtyy valtioneuvoston kantaan.

10. Valtioneuvoston selvitys: EU; tekijänoikeus: Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle; Tavoitteena nykyaikainen, eurooppalaisempi tekijänoikeusjärjestelmä

Valtioneuvoston E-selvitys E 1/2016 vp
Valiokunnan lausunto SiVL 4/2016 vp
Valiokunnan lausunto TaVL 6/2016 vp

Sivistysvaliokunnan lausunto SiVL 4/2016 vp on saapunut valiokuntaan.

Päätettiin lähettää erikoisvaliokunnan lausunto tiedoksi valtioneuvostolle.

11. Valtioneuvoston selvitys: Komission julkinen kuuleminen, EU:n teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöönpanoa koskeva lainsäädäntökehys

Valtioneuvoston E-selvitys E 13/2016 vp
Valiokunnan lausunto SiVL 5/2016 vp

Sivistysvaliokunnan lausunto SiVL 5/2016 vp on saapunut valiokuntaan.

Päätettiin lähettää erikoisvaliokunnan lausunto tiedoksi valtioneuvostolle.

12. Valtioneuvoston selvitys: Valtioneuvoston EU-vaikuttamisstrategia 2016

Valtioneuvoston E-selvitys E 18/2016 vp

Merkittiin saapuneeksi tarkastusvaliokunnan ilmoitus: ei toimenpiteitä.

Merkittiin saapuneeksi perustuslakivaliokunnan ilmoitus: ei toimenpiteitä.

Merkittiin saapuneeksi sosiaali- ja terveysvaliokunnan ilmoitus: ei toimenpiteitä.

Merkittiin saapuneeksi liikenne- ja viestintävaliokunnan ilmoitus: ei toimenpiteitä.

13. Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto Pariisin sopimuksen vaikutuksista (Pariisin jälkeen)

Valtioneuvoston E-selvitys E 19/2016 vp
Valiokunnan lausunto MmVL 2/2016 vp

Maa- ja metsätalousvaliokunnan lausunto MmVL 2/2016 vp on saapunut valiokuntaan.

Merkittiin saapuneeksi liikenne- ja viestintävaliokunnan ilmoitus: ei toimenpiteitä.

14. Valtioneuvoston selvitys: Komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 2014/65/EU muuttamisesta tiettyjen päivämäärien osalta (COM(2016) 56 final) ja Komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi rahoitusvälineiden markkinoista annetun asetuksen (EU) N:o 600/2014, markkinoiden väärinkäytöstä annetun asetuksen (EU) N:o 596/2014 ja arvopaperitoimituksen parantamisesta Euroopan unionissa sekä arvopaperikeskuksista annetun asetuksen (EU) N:o 909/2014 muuttamisesta tiettyjen päivämäärien osalta (COM (2016) 57 final).

Valtioneuvoston E-selvitys E 21/2016 vp

Merkittiin saapuneeksi talousvaliokunnan ilmoitus: ei toimenpiteitä.

15. Valtioneuvoston selvitys: Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi makrotaloudellisen lisärahoitusavun myöntämiseksi Tunisian tasavallalle

Valtioneuvoston E-selvitys E 22/2016 vp

Merkittiin saapuneeksi valtiovarainvaliokunnan ilmoitus: ei toimenpiteitä. E 22/2015 vp

16. Valtioneuvoston selvitys: Komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen No 883/2013 muuttamisesta Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) valvontakomitean sihteeristön osalta

Valtioneuvoston E-selvitys E 23/2016 vp

Merkittiin saapuneeksi lakivaliokunnan ilmoitus: ei toimenpiteitä.

17. Valtioneuvoston selvitys komission suosituksesta neuvoston päätökseksi komission valtuuttamisesta aloittaa neuvottelut Euroopan unionin sekä Islannin, Norjan ja Liechtensteinin sopimuksesta ETA:n ja Efta-valtioiden tulevista rahoitusosuuksista Euroopan talousalueen taloudellisen ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden edistämiseen

Valtioneuvoston E-selvitys E 55/2013 vp
E-jatkokirjelmä EJ 6/2016 vp

Merkittiin saapuneeksi valtiovarainvaliokunnan ilmoitus: ei toimenpiteitä. EJ 6/2016 vp - E 55/2013 vp

Merkittiin saapuneeksi ulkoasiainvaliokunnan ilmoitus: ei toimenpiteitä. EJ 6/2016 vp - E 55/2013 vp

18. Valtioneuvoston selvitys: Komission suositus, jolla komissio pyytää neuvostoa valtuuttamaan komission ryhtymään neuvotteluihin YK:n merioikeusyleissopimuksen UNCLOSin alaisesta täytäntöönpanosopimuksesta koskien biodiversiteetin suojelua ja kestävää käyttöä kansallisen lainkäyttövallan ulkopuolisilla merialueilla (ns. BBNJ-sopimus)

Valtioneuvoston E-selvitys E 6/2016 vp

Valiokuntaan on saapunut EU-asian raukeamisilmoitus. Todettiin, että asian käsittely valiokunnassa on rauennut.

19. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi köysiratalaitteistoista

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 31/2014 vp

Valiokuntaan on saapunut EU-asian raukeamisilmoitus. Todettiin, että asian käsittely valiokunnassa on rauennut.

20. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi henkilönsuojaimista

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 30/2014 vp

Valiokuntaan on saapunut EU-asian raukeamisilmoitus. Todettiin, että asian käsittely valiokunnassa on rauennut.

21. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kaasumaisia polttoaineita käyttävistä laitteista (kaasulaiteasetus)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 27/2014 vp
Valiokunnan lausunto TaVL 28/2014 vp

Valiokuntaan on saapunut EU-asian raukeamisilmoitus. Todettiin, että asian käsittely valiokunnassa on rauennut.

22. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi (eläinten terveys)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 37/2013 vp
Valiokunnan lausunto MmVL 29/2013 vp

Valiokuntaan on saapunut EU-asian raukeamisilmoitus. Todettiin, että asian käsittely valiokunnassa on rauennut.

23. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksesta neuvoston päätökseksi väliaikaisten toimenpiteiden perustamisesta kansainvälisen suojelun alalla Italian ja Kreikan tukemiseksi

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 16/2015 vp
Valiokunnan lausunto HaVL 6/2016 vp
Valiokunnan lausunto HaVL 19/2015 vp
U-jatkokirjelmä UJ 5/2016 vp (asiakirja A 23)
U-jatkokirjelmä UJ 24/2015 vp
U-jatkokirjelmä UJ 3/2016 vp
Liiteasiakirja Komission ehdotus neuvoston 22.9.2015 tekemän turvapaikanhakijoiden sisäisiä siirtoja koskevan päätöksen (EU) 2015/1601 muuttamiseksi UJ 5/2016 vp perusmuistio

Jatkokirjelmä UJ 5/2016 vp on saapunut eduskuntaan.

Valiokunta päätti lähettää mahdollisia toimenpiteitä varten hallintovaliokuntaan jatkokirjelmän UJ 5/2016 vp - U 16/2015 vp.

Valiokunta lähetti tiedoksi ulkoasiainvaliokuntaan jatkokirjelmän UJ 5/2016 vp - U 16/2015 vp.

Hallintovaliokunnan lausunto HaVL 9/2016 vp (UJ 5/2016 vp - U 16/2015 vp) on saapunut valiokuntaan.

Valiokunnassa oli kuultavana:
- hallitusneuvos Annikki Vanamo-Alho, sisäministeriö

Hallitusneuvos Vanamo-Alho esitteli valtioneuvoston kannan. Puheenvuoron käyttivät ed. Karimäki, Biaudet, Arhinmäki, Marin, Harakka, Kari ja Essayah. Hallitusneuvos Vanamo-

Alho vastasi puheenvuoroihin sekä ilmoitti täydentävänsä vastauksensa myöhemmin kirjallisesti.

Keskustelun aikana ed. Karimäki ed. Karin kannattamana ehdotti, että valiokunta hyväksyy seuraavan sisältöisen eduskunnan kannan: "EU-Turkki -sopimus on ongelmallinen, sillä se perustuu Turkista meren yli Kreikan saariin saapuvien pakolaisten massapalautuksiin. Vastavuoroisesti otettaisiin jokaista palautettua syyrialaista vastaan yksi Syyrian pakolainen Turkin leireiltä. YK:n pakolaisjärjestö ja Amnesty ovat arvostelleet sopimusta: jos rajat laitetaan kiinni ja tehdään joukkopalautuksia, se loukkaa ihmisten oikeutta hakea turvapaikkaa. Turkin kyky käsitellä turvapaikkahakemuksia on koetuksella. Lisäksi maan ihmisoikeustilanne on huolestuttava. Sotaa paenneiden syyrialaisten on päästävä turvaan. Eurooppa ei voi sysätä vastuuta yksin Turkille. Turkissa on nyt lähes kolme miljoonaa pakolaista. Jos EU vastaanottaisi Turkista edes puoli miljoonaa pakolaista, olisi Suomen kohtuullinen osuus EU-maiden välisessä reilussa vastuunjaossa vähintään 10 000 ihmistä. Suuressa humanitäärisessä kriisissä on kasvatettava pakolaiskiintiötä merkittävästi.Nyt sovittu vapaaehtoinen taakanjako eli Turkista EU:hun kohdennettavat pakolaisten uudelleensijoittamistarpeet niin kutsutussa 1:1 -järjestelmässä ei ratkaise pakolaisten pääsyä turvaan. Turkin kanssa tehdyn sopimuksen ongelmia ihmisoikeusnäkökulmasta ei voi sivuuttaa. EU:n esittämä uudelleensijoitusmäärä 54 000 on Turkissa olevien pakolaisten määrään verrattuna mitätön. Pakolaisuus ei myöskään rajaudu vain syyrialaisiin Turkissa. Dublin järjestelmän tulevaisuus ja uudelleensijoittaminen EU:n sisällä tulisi ratkaista kestävästi ja pysyvästi siten, että vastuunjako olisi reilua ja sitovaa. Tämä on ainoa kestävä ratkaisu niin pakolaisten kuin jäsenmaidenkin kannalta nyt ja jatkossa.YK:n pakolaisjärjestö ja ihmisoikeusjärjestöt ovat kritisoineet EU-Turkki sopimusta ja kutsuneet sitä niin kansainvälisen oikeuden vastaiseksi kuin epäinhimilliseksi. On hyvin kyseenalaista, kitkisikö tämä sopimus todella ihmissalakuljetusta. Sopimuksen laillisuus tulee selvittää".

Ed. Biaudet ehdotti ed. Arhinmäen kannattamana, että valiokunta hyväksyy eduskunnan kantana hallintovaliokunnan lausunnon eriävässä mielipiteessä olevan lausuman.

Ed. Marin ehdotti ed. Harakan kannattamana, että valiokunta hyväksyy seuraavan sisältöisen eduskunnan kannan: "Suuri valiokunta esittää Suomen toimintalinjaksi, että aikaisempaa jälleensijoittamispäätöstä ei muuteta kohdennettavaksi vain Turkista sijoitettaviin turvapaikanhakijoihin. Jälleensijoitettavien määrän maksimia on harkittava suurennettavaksi, mikäli tällä hetkellä jo Kreikassa olevien turvapaikanhakijoiden humanitaarinen tilanne sitä edellyttää. Mikäli vapaaehtoisuus ei toimi, on otettava käyttöön pakolliset kiintiöt".

Äänestettäessä ed. Karimäen ehdotus hävisi ed. Biaudet'n ehdotukselle äänin 2 - 5 - 14 tyhjää. Voittanut Biaudet'n ehdotus hävisi ed. Marinin ehdotukselle äänin 5 - 15 - 2 tyhjää. Äänestettäessä puheenjohtajan pohjaehdotusta (yhtyy erikoisvaliokunnan lausunnon mukaisesti valtioneuvoston kantaan) vastaan, ed. Marinin ehdotus hylättiin äänin 14 - 8 - ei tyhjää.

Valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan SuVEK 20/2016 vp: Valiokunta yhtyy erikoisvaliokunnan lausunnon mukaisesti valtioneuvoston kantaan.

24. Muut asiat

- SuV:n tapaaminen Bosnia-Hertsegovinan ulkoministeri Igor Crnadakinin kanssa to 7.4.2016 klo 11.30 - 12.30, kab. Saarni

- SuV:n EU-talouspolitiikkaa koskeva lounasseminaari to 21.4.2016 klo 11.30 - 13.00, Euroopan komission Suomen-edustusto (Malminkatu 16)

- SuV:n matka Brysseliin ma 18.-ti 19.4.2016

- SuV:n tapaaminen EP:n ITRE-valiokunnan (teollisuus, tutkimus ja energia) kanssa ti 17.5.2016 klo 13.00 - 14.00, kab. Saarni

25. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on perjantaina 8.4.2016 klo 13.30

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Peter Saramo